

Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania

Dla Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej Banku Millennium S.A.

Sprawozdanie z badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Nasza opinia

Naszym zdaniem, załączone roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. („Grupa”), w której jednostką dominującą jest Bank Millennium S.A. („Jednostka dominująca”):

- przedstawia rzetelny i jasny obraz skonsolidowanej sytuacji majątkowej i finansowej Grupy na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz jej skonsolidowanego wyniku finansowego i skonsolidowanych przepływów pieniężnych za rok obrotowy zakończony w tym dniu zgodnie z mającymi zastosowanie Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości;
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Grupę przepisami prawa oraz statutem Jednostki dominującej.

Niniejsza opinia jest spójna z naszym sprawozdaniem dodatkowym dla Komitetu Audytu, które wydaliśmy z dniem niniejszego sprawozdania.

Przedmiot naszego badania

Przeprowadziliśmy badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A., które zawiera:

- skonsolidowany bilans na dzień 31 grudnia 2018 r.;
- oraz sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.:
- skonsolidowany rachunek zysków i strat,
  - skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów,
  - zmiany stanu skonsolidowanych kapitałów własnych,
  - skonsolidowane sprawozdanie z przepływów środków pieniężnych oraz
  - informację dodatkową zawierającą opis przyjętych zasad rachunkowości i inne informacje objaśniające.

Podstawa opinii

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania w wersji przyjętej jako Krajowe Standardy Badania przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów („KSB”) oraz stosownie do postanowień ustawy z dn. 11 maja 2017 r.

o biegłych rewidentach, firmach audytorskich i nadzorze publicznym („Ustawa o biegłych rewidentach” – Dz. U. z 2017 r., poz. 1089, z późn. zm.), a także Rozporządzenia UE nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego

(„Rozporządzenie UE” – Dz. U. UE L158). Nasza odpowiedzialność zgodnie z KSB została dalej opisana w sekcji *Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego*.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Niezależność i etyka

Jesteśmy niezależni od Grupy zgodnie z *Kodeksem etyki zawodowych księgowych*

Międzynarodowej Federacji Księgowych („Kodeks IFAC”) przyjętym uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do naszego badania sprawozdań finansowych w Polsce. Wypełniliśmy nasze inne obowiązki etyczne zgodnie z tymi wymogami i Kodeksem IFAC. W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od Grupy zgodnie z wymogami niezależności określonymi w Ustawie o biegłych rewidentach oraz w Rozporządzeniu UE.

Nasze podejście do badania

Podsumowanie

- Istotność ogólna przyjęta do badania została określona na poziomie 60.000 tys. zł, co stanowi 5% wyniku finansowego przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym skorygowanego o podatek bankowy.
- Przeprowadziliśmy badanie sprawozdania finansowego Jednostki dominującej oraz pakietów konsolidacyjnych dwóch jednostek zależnych, które mają istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.
- Zakres naszego badania obejmował 97% przychodów Grupy, 94% wartości bezwzględnej jej wyniku finansowego i 99% sumy aktywów ogółem wszystkich skonsolidowanych spółek Grupy przed wyłączeniami konsolidacyjnymi.
- Utrata wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom
- Istotne otwarte postępowania sądowe

Zaprojektowaliśmy nasze badanie ustalając istotność i oceniając ryzyko istotnego zniekształcenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego. W szczególności rozważyliśmy gdzie Zarząd Jednostki dominującej dokonał subiektywnych osądów; na przykład w odniesieniu do znaczących szacunków księgowych, które wymagały przyjęcia założeń oraz rozważenia wystąpienia przyszłych zdarzeń, które z natury są niepewne. Odnieśliśmy się również do ryzyka obejścia przez Zarząd kontroli wewnętrznej, w tym – wśród innych spraw – rozważyliśmy czy wystąpiły dowody na stronniczość Zarządu,

która stanowiłaby ryzyko istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem.

Dostosowaliśmy zakres naszego badania w celu wykonania wystarczającej pracy umożliwiającej nam wydanie opinii o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jako całości, biorąc pod uwagę strukturę Grupy, procesy księgowe i kontrole oraz branżę, w której działa Grupa.

Istotność

Na zakres naszego badania miał wpływ przyjęty poziom istotności. Badanie zaprojektowane zostało w celu uzyskania racjonalnej pewności czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe

jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia. Zniekształcenia mogą powstać na skutek oszustwa lub błędu. Zniekształcenia są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje ekonomiczne użytkowników podjęte na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Na podstawie naszego zawodowego osądu ustaliliśmy progi ilościowe dla istotności, w tym ogólną istotność w odniesieniu do skonsolidowanego sprawozdania finansowego jako całości, którą przedstawiamy poniżej. Progi te, wraz z czynnikami jakościowymi umożliwiły nam określenie zakresu naszego badania oraz rodzaj, czas i zasięg procedur badania, a także ocenę wpływu zniekształceń, zarówno indywidualnie, jak i łącznie na

skonsolidowane sprawozdanie finansowe jako całość.

Koncepcja istotności stosowana jest przez biegłego rewidenta zarówno przy planowaniu i przeprowadzaniu badania, jak i przy ocenie wpływu rozpoznanych podczas badania zniekształceń oraz nieskorygowanych zniekształceń, jeśli występują, na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, a także przy formułowaniu opinii biegłego rewidenta. W związku z powyższym wszystkie opinie, oświadczenia i stwierdzenia zawarte w sprawozdaniu biegłego rewidenta z badania są wyrażane z uwzględnieniem jakościowego i wartościowego poziomu istotności ustalonego zgodnie ze standardami badania i zawodowym osądem biegłego rewidenta.

Ogólna istotność

60.000 tys. zł (w roku ubiegłym 55.000 tys. zł)

Podstawa ustalenia

5% wyniku finansowego przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym skorygowanego o podatek bankowy

---

Uzasadnienie przyjętej podstawy

Przyjęliśmy wynik przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym jako podstawę określenia istotności, ponieważ naszym zdaniem miernik ten jest powszechnie używany do oceny działalności Grupy przez użytkowników sprawozdań finansowych oraz jest ogólnie przyjętym wskaźnikiem odniesienia. Skorygowaliśmy wynik przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym o podatek bankowy, ponieważ jest on traktowany przez Jednostkę dominującą i użytkowników sprawozdań finansowych jako szczególne obciążenie podatkowe. Przyjęliśmy poziom istotności na poziomie 5%, ponieważ jest on spójny z poziomem istotności ilościowej wykorzystywanej przy badaniu podmiotów zorientowanych na osiąganie zysku w sektorze bankowym.

Uzgodniliśmy z Komitetem Audytu Jednostki dominującej, że poinformujemy o zidentyfikowanych podczas badania zniekształceniach skonsolidowanego

sprawozdania finansowego o wartości większej niż 2.850 tys. zł, a także zniekształceniach poniżej tej kwoty, jeżeli w naszej ocenie byłoby to uzasadnione ze względów na czynniki jakościowe.

Kluczowe sprawy badania

Kluczowe sprawy badania są to sprawy, które według naszego zawodowego osądu były najbardziej znaczące podczas naszego badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za bieżący okres. Obejmują one najbardziej znaczące ocenione rodzaje ryzyka istotnego

zniekształcenia, w tym ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem.

Do spraw tych odnieśliśmy się w kontekście naszego badania skonsolidowanego

sprawozdania finansowego jako całości oraz przy formułowaniu naszej opinii oraz podsumowaliśmy naszą reakcję na te rodzaje ryzyka, a w przypadkach, w których uznaliśmy

za stosowne przedstawiliśmy najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka. Nie wyrażamy osobnej opinii na temat tych spraw.

Kluczowa sprawa badania

Jak nasze badanie odniosło się do kluczowej sprawy badania

Utrata wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom

Skupiliśmy się na tym obszarze, ponieważ osądy Zarządu w zakresie kalkulacji odpisów z tytułu utraty wartości mają istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Szacunki dotyczące odpisów są złożone i wymagają znacznego stopnia osądu, który wzrósł wraz z wdrożeniem podejścia oczekiwanych strat kredytowych („ECL”), począwszy od 1 stycznia 2018 r., zgodnie z wymogami MSSF 9 „Instrumenty finansowe” („MSSF 9”).

Zgodnie z MSSF 9 Zarząd jest zobligowany do określenia wartości oczekiwanych strat kredytowych, które mogą wystąpić w okresie 12 miesięcy lub pozostałym okresie życia składnika aktywów, w zależności od klasyfikacji poszczególnych aktywów do koszyków. Klasyfikację tę ustala się, oceniając, czy od momentu udzielenia kredytu nastąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego („SICR”) kredytobiorcy. Konieczne jest również rozważenie wpływu różnych przyszłych warunków makroekonomicznych na ustalanie wartości ECL.

Dokładność przyjętych w modelach założeń, w tym scenariuszy makroekonomicznych, wpływa na poziom odpisów z tytułu utraty wartości. Zarząd monitoruje dokładność działania modeli ECL, aby upewnić się, że modele odpowiednio szacują straty w porównaniu do rzeczywistych wyników („procedury weryfikacji historycznej”) oraz że poziom odpisów z tytułu utraty wartości jest odpowiedni.

Obliczanie odpisów z tytułu utraty wartości wymaga użycia dużych ilości danych wsadowych. Kompletność i wiarygodność danych może znacząco wpłynąć na dokładność modelowanych odpisów z tytułu utraty wartości. Prawidłowość przepływów danych i wdrażanie odpowiednich kontroli ma kluczowe znaczenie dla integralności szacowanych odpisów z tytułu utraty wartości.

Nasze procedury rozpoczęliśmy od aktualizacji naszej wiedzy na temat środowiska kontroli wewnętrznej w zakresie rozpoznawania i kalkulacji odpisów z tytułu utraty wartości, a także sprawdziliśmy skuteczność wybranych kluczowych mechanizmów kontrolnych.

Oceniliśmy, czy stosowana przez Grupę metodologia utraty wartości jest zgodna z wymogami MSSF 9. W szczególności oceniliśmy podejście Grupy w zakresie stosowania kryteriów SICR, definicji niewykonania zobowiązania, parametrów PD, LGD i uwzględnienia informacji prospektywnych przy obliczaniu oczekiwanych strat kredytowych.

W związku z zastosowaniem po raz pierwszy MSSF 9 w badanym okresie, skupiliśmy się na analizie wyników procedur weryfikacji historycznej, poprzez ocenę założeń Grupy i korekt eksperckich zastosowanych w modelach z uwzględnieniem historycznych danych kredytowych oraz procesu monitoringu.

W przypadku indywidualnie nieistotnych kredytów i pożyczek, które oceniane są pod kątem utraty wartości w ujęciu portfelowym, wykonaliśmy następujące procedury:

- przetestowaliśmy prawidłowość kluczowych danych wejściowych i związanych z nimi kontroli Zarządu;
- poddaliśmy krytycznej analizie kluczowe osądy i założenia, w tym scenariusze makroekonomiczne i związane z nimi wagi prawdopodobieństwa;
- przeanalizowaliśmy pokrycie portfela kredytowego odpisami z tytułu utraty wartości i ich zmiany od 1 stycznia 2018 r. oraz przeniesienia ekspozycji pomiędzy koszykami w 2018 roku.

Do przeprowadzenia powyższych procedur zaangażowaliśmy naszych wewnętrznych specjalistów w zakresie modelowania ryzyka kredytowego.

Biorąc pod uwagę istotność osądów i wysoką złożoność związaną w szczególności z kalkulacją oczekiwanych strat kredytowych, uznaliśmy ten obszar za kluczową sprawę badania.

Nota 7.3 Przyjęte zasady rachunkowości, nota 8.3. Ryzyko kredytowe i nota 13.21 Kredyty i pożyczki udzielone klientom w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zawierają szczegółowe informacje na temat zastosowanych metod i modeli oraz poziomu odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom.

Zastosowaliśmy nasz profesjonalny osąd w zakresie wyboru istotnych kredytów i pożyczek ocenianych pod kątem utraty wartości w ujęciu indywidualnym – wybraliśmy próbę uwzględniając różne kryteria ryzyka:

- w przypadku wybranych kredytów i pożyczek sprawdziliśmy klasyfikację do koszyków na dzień bilansowy,
- dla wybranych kredytów i pożyczek z utratą wartości (koszyk 3), przetestowaliśmy założenia stosowane przy obliczaniu odpisów z tytułu utraty wartości, w szczególności przewidywane scenariusze i przypisane im prawdopodobieństwa oraz terminy i kwoty oczekiwanych przepływów pieniężnych, w tym przepływy pieniężne ze spłat i realizacji zabezpieczeń.

Istotne otwarte postępowania sądowe

Kwestia ta była przedmiotem naszej szczególnej uwagi ze względu na fakt, że Grupa utworzyła rezerwy na ryzyko prawne oraz wykazuje istotne zobowiązania warunkowe wynikające z licznych otwartych postępowań sądowych oraz postępowań w zakresie ochrony praw konsumentów, w tym z pozwu zbiorowego dotyczącego bezpodstawnego wzbogacenia w związku z umowami o kredyt hipoteczny indeksowany do CHF, spraw dotyczących opcji walutowych oraz postępowań prowadzonych przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Osądy Zarządu dotyczące ujęcia i wyceny rezerw z tytułu postępowań sądowych są z natury obarczone ryzykiem i mogą zmieniać się w czasie, ponieważ wyniki trwających spraw sądowych są zależne od przyszłych rozstrzygnięć. Ze względu na te niepewności, uznaliśmy tę kwestię za wymagającą naszej szczególnej uwagi.

Nota 12 Zobowiązania i aktywa warunkowe w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zawiera opis najważniejszych spraw sądowych oraz postępowań w zakresie ochrony praw konsumentów.

Omówiliśmy sprawy sporne oraz postępowania w zakresie ochrony praw konsumentów z Zarządem w celu zrozumienia osądów dokonanych na bazie dostępnych informacji, zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych.

Oceniliśmy adekwatność i kompletność rezerw z tytułu spraw spornych rozpoznanych przez Grupę w kontekście istniejącej dokumentacji prawnej. W naszej ocenie wzięliśmy pod uwagę możliwe rozstrzygnięcia na bazie analizy dokumentacji prawnej, w tym w szczególności na bazie listów od prawników otrzymanych przez nas bezpośrednio od zewnętrznych doradców prawnych Grupy.

Przeanalizowaliśmy również skargi klientów otrzymane przez Jednostkę dominującą, biorąc w szczególności pod uwagę obecne postępowania w zakresie ochrony praw konsumentów.

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej za skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Zarząd Jednostki dominującej jest odpowiedzialny za sporządzenie rocznego

skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które przedstawia rzetelny i jasny obraz

sytuacji majątkowej i finansowej i wyniku finansowego Grupy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz z obowiązującymi Grupę przepisami prawa i statutem Jednostki dominującej, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Zarząd Jednostki dominującej uważa za niezbędną, aby umożliwić sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając skonsolidowane sprawozdanie finansowe Zarząd Jednostki dominującej jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Grupy do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, spraw związanych z

kontynuacją działalności oraz za przyjęcie zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji kiedy Zarząd albo zamierza dokonać likwidacji Grupy albo zaniechać prowadzenia działalności albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania działalności.

Zarząd Jednostki dominującej oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby skonsolidowane sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w ustawie z dn. 29 września 1994 r. o rachunkowości („Ustawa o rachunkowości” – tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 395, z późn. zm.). Członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za nadzorowanie procesu sprawozdawczości finansowej.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

---

Naszymi celami są uzyskanie racjonalnej pewności czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje ekonomiczne użytkowników podjęte na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Grupy ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jej spraw przez Zarząd Jednostki dominującej obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i szacujemy ryzyka istotnego zniekształcenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy

dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż tego wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może dotyczyć zmywu, fałszerstwa, celowych pominięć, wprowadzenia w błąd lub obejścia kontroli wewnętrznej;

- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosowanej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Grupy;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych ujawnień dokonanych przez Zarząd Jednostki dominującej;
- wyciągamy wnioski na temat odpowiedniości zastosowania przez Zarząd Jednostki dominującej zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub warunkami, które mogą poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Grupy do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane

jest od nas zwrócić uwagę w sprawozdaniu biegłego rewidenta na powiązane ujawnienia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieadekwatne, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia sprawozdania biegłego rewidenta, jednakże przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Grupa zaprzestanie kontynuacji działalności;

- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i zawartość skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, oraz czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia będące ich podstawą transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację;
- uzyskujemy wystarczające odpowiednie dowody badania odnośnie do informacji finansowych jednostek lub działalności gospodarczych wewnątrz Grupy w celu wyrażenia opinii na temat skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Jesteśmy odpowiedzialni za kierowanie, nadzór i przeprowadzenie badania Grupy i jesteśmy wyłącznie odpowiedzialni za naszą opinię z badania.

Komunikujemy się z Komitetem Audytu odnośnie, między innymi, do planowanego zakresu i czasu przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleń badania, w tym wszelkich znaczących słabości kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

Składamy Komitetowi Audytu oświadczenie, że przestrzegaliśmy stosownych wymogów etycznych dotyczących niezależności oraz komunikujemy wszystkie powiązania i inne sprawy, które mogłyby być racjonalnie uznane za stanowiące zagrożenie dla naszej niezależności, a tam gdzie ma to zastosowanie, informujemy o zastosowanych zabezpieczeniach.

Spośród spraw komunikowanych Komitetowi Audytu ustaliliśmy te sprawy, które były najbardziej znaczące podczas badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za bieżący okres i dlatego uznaliśmy je za kluczowe sprawy badania. Opisujemy te sprawy w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta, chyba że przepisy prawa lub regulacje zabraniają publicznego ujawnienia na ich temat lub gdy, w wyjątkowych okolicznościach, ustalimy, że kwestia nie powinna być komunikowana w naszym sprawozdaniu, ponieważ można byłoby racjonalnie oczekiwać, że negatywne konsekwencje przeważąby korzyści dla interesu publicznego takiego ujawnienia.

Inne informacje, w tym sprawozdanie z działalności

Inne informacje

Na inne informacje składa się Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 r. („Sprawozdanie z działalności”) wraz z oświadczeniem o stosowaniu ładu korporacyjnego, które jest wyodrębnioną częścią tego Sprawozdania z działalności, a także odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 55 ust. 2c Ustawy o rachunkowości (razem „Inne informacje”).

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd Jednostki dominującej jest odpowiedzialny za sporządzenie Innych informacji zgodnie z przepisami prawa.

Zarząd Jednostki dominującej oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby Inne informacje spełniały

wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Nasza opinia z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie obejmuje Innych informacji.

W związku z badaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego naszym obowiązkiem jest przeczytanie Innych informacji, i czyniąc to, rozważenie czy są one istotnie niespójne ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, z naszą wiedzą uzyskaną w trakcie badania, lub w inny sposób wydają się być istotnie zniekształcone. Jeżeli, na podstawie wykonanej pracy stwierdzimy istotne zniekształcenie Innych informacji, jesteśmy zobowiązani poinformować o tym w

naszym sprawozdaniu z badania. Naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami Ustawy o biegłych rewidentach jest również wydanie opinii, czy Sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z przepisami oraz czy jest zgodne z informacjami zawartymi w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Ponadto jesteśmy zobowiązani do wydania opinii, czy Jednostka dominująca w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego zawarła wymagane informacje oraz do poinformowania czy Jednostka dominująca sporządziła odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych.

Ponadto jesteśmy zobowiązani do zbadania informacji finansowych zawartych w Sprawozdaniu z działalności zgodnie z zakresem opisanym w niniejszym sprawozdaniu z badania oraz wymogami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe ("Prawo bankowe" - Dz. U. z 2017 r., poz. 1876, z późn. zm.).

Opinia o Sprawozdaniu z działalności

Na podstawie wykonanej pracy w trakcie badania, naszym zdaniem, Sprawozdanie z działalności:

- zostało sporządzone zgodnie z wymogami art. 49 Ustawy o rachunkowości oraz paragrafu 71 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim („Rozporządzenie o informacjach bieżących” – Dz. U. z 2018 r., poz. 757) oraz art. 111a ust. 1-2

ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawa bankowego;

- jest zgodne z informacjami zawartymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Ponadto oświadczamy, że w świetle wiedzy o Grupie i jej otoczeniu uzyskanej podczas naszego badania nie stwierdziliśmy w Sprawozdaniu z działalności istotnych zniekształceń.

Opinia o oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego

Naszym zdaniem w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego Jednostka dominująca zawarła informacje określone w paragrafie 70 ust. 6 pkt. 5 Rozporządzenia o informacjach bieżących. Ponadto, naszym zdaniem, informacje wskazane w paragrafie 70 ust. 6 punkt 5 lit. c-f, h oraz i tego Rozporządzenia zawarte w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego są zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz informacjami zawartymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Informacja na temat informacji niefinansowych

Zgodnie z wymogami Ustawy o biegłych rewidentach potwierdzamy, że Jednostka dominująca zamieściła w Sprawozdaniu z działalności informację o sporządzeniu odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 55 ust. 2c Ustawy o rachunkowości oraz że Grupa sporządziła takie odrębne sprawozdanie.

Nie wykonaliśmy żadnych prac atestacyjnych dotyczących odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych i nie wyrażamy jakiegokolwiek zapewnienia na jego temat.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Informacja o przestrzeganiu regulacji ostrożnościowych

Zarząd Jednostki dominującej jest odpowiedzialny za przestrzeganie obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach, w szczególności za prawidłowe ustalenie współczynników kapitałowych.

Współczynniki kapitałowe na dzień 31 grudnia 2018 r. zostały przedstawione w nocy 8.2

skonsolidowanego sprawozdania finansowego i obejmują współczynnik kapitału podstawowego Tier I, współczynnik kapitału Tier I oraz łączny współczynnik kapitałowy.

Naszym obowiązkiem jest poinformowanie w sprawozdaniu z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, czy Grupa przestrzega obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach, w szczególności czy Grupa

prawidłowo ustaliła współczynniki kapitałowe. Dla potrzeb niniejszej informacji za odrębne przepisy rozumiemy Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późn. zm. ("CRR"), Prawo bankowe oraz ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym („Ustawa o nadzorze makroostrożnościowym” – Dz.U. z 2017 r. poz. 1934 z późn. zm.).

Celem badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie jest przedstawienie opinii o przestrzeganiu obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach wymienionych powyżej, w szczególności o prawidłowym ustaleniu współczynników kapitałowych i opinii takiej nie formułujemy.

W oparciu o wykonaną przez nas pracę informujemy, że nie stwierdziliśmy:

- przypadków nieprzestrzegania przez Grupę w okresie od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. obowiązujących regulacji ostrożnościowych, określonych w odrębnych przepisach wymienionych powyżej;
- nieprawidłowości w zakresie ustalenia przez Grupę na dzień 31 grudnia 2018 r. współczynników kapitałowych zgodnie

z odrębnymi przepisami wymienionymi powyżej,

które miałyby istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Oświadczenie na temat świadczenia usług niebędących badaniem sprawozdania finansowego

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych, które świadczyliśmy na rzecz Jednostki dominującej i jej spółek zależnych są zgodne z prawem i przepisami obowiązującymi w Polsce oraz że nie świadczyliśmy usług niebędących badaniem, które są zakazane na mocy art. 5 ust.1 Rozporządzenia UE oraz art. 136 Ustawy o biegłych rewidentach.

Usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych, które świadczyliśmy na rzecz Jednostki dominującej i jej spółek zależnych w badanym okresie zostały wymienione w Sprawozdaniu z działalności.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani po raz pierwszy do badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 24 października 2013 r. oraz ponownie uchwałą z dnia 2 grudnia 2016 r. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy badamy nieprzerwanie począwszy od roku obrotowego zakończonego 31 grudnia 2014 r., to jest przez 5 kolejnych lat.

Kluczowym biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie w imieniu PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. (dawniej: PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.), spółki wpisanej na listę firm audytorskich pod numerem 144, którego rezultatem jest niniejsze sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta, jest Agnieszka Accordi.

Agnieszka Accordi

Kluczowy Biegły Rewident

Numer w rejestrze 11665

Warszawa, 22 lutego 2019 r.